

VOCEA POPORULUI

№ 5 (1533)

ZIAR NAȚIONAL

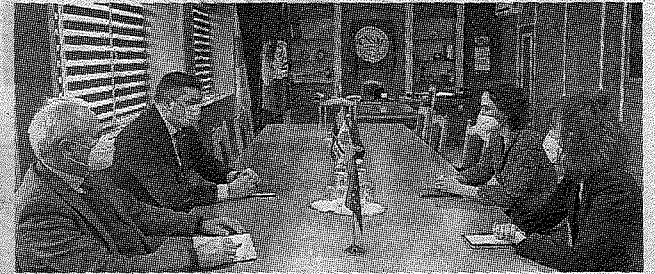
VINERI, 4 FEBRUARIE 2022

Inspectoratul de Stat al Muncii, 30 de ani de activitate >>> p.2

PUBLICAȚIE PERIODICĂ A CONFEDERAȚIEI NAȚIONALE A SINDICATELOR DIN MOLDOVA

„Nu vrem ca sindicatele să fie doar active, ci și participative” >>> p.3

Actual

Promovarea imaginii publice a salariaților

O dovadă a activității sindicale la nivel național care trebuie dezvoltată este apărarea și promovarea imaginii publice a salariaților din toate ramurile economiei naționale. >>> p.3

Interviu

Ala LIPCIU:
„OIM consideră dialogul social un instrument critic când e vorba de armonizarea intereselor” >>> p.4

Omul de alături

Trăim într-o societate sfâșiată de incertitudini și lupte (unii luptă pentru putere, alții pentru propriul confort, pentru îmbogățire, iar foarte mulți – pentru a supraviețui). >>> p.5

Consultațiile economistului și ale juristului

>>> p.6

Proiectul de lege privind învățământul dual, în dezbatere

Propunerile înaintate de către CNSM pentru definirea proiectului de hotărâre în vederea aprobării proiectului de lege cu privire la învățământul dual au fost puse în discuție recent, în cadrul unei ședințe. >>> p.7

CNSM și OIM: o colaborare care va aduce beneficii tuturor salariaților din Moldova

„Partenerii sociali trebuie sensibilizați să respecte standardele internaționale în domeniul muncii

Natalia HADĂRCĂ,
n.hadarca@vocea.md

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) și Organizația Internațională a Muncii (OIM) în R. Moldova și-au trasat obiectivele pentru anul 2022, cu intenția expresă de a intensifica colaborarea pe diverse direcții.

„Avem interese și prerogative comune și împreună vom reuși să realizăm mai multe lucruri”, a menționat

Igor Zubcu, președintele CNSM, în cadrul unei întrevederi cu Ala Lipciu, coordonatoarea națională a OIM în Republica Moldova.

De asemenea, ei au discutat despre planul de activități comune pentru acest an. La întrunire a participat și Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, un promotor al parteneriatului social bazat pe încredere reciprocă și bun cunoscător al domeniului muncii.

Igor Zubcu a vorbit despre rolul dialogului social și ce măsuri ar trebui întreprinse pentru promovarea

muncii decente, a transparenței salarilor, siguranței și sănătății la locul de muncă, a măsurilor de prevenție și de combatere a discriminării la locul de muncă, precum și altele. Totodată, au fost menționate realizările sindicatelor, s-a vorbit despre proiectele în derulare sau cele care urmează să înceapă, cerințele înaintate în cadrul negocierilor cu partenerii sociali etc.

Un subiect important a constituit ratificarea mai multor convenții OIM, dar și respectarea prevederilor din convențiile deja ratificate. „Avem mai

multe convenții OIM ratificate, dar este o problemă faptul că nu sunt puse în aplicare. La acest capitol mai avem de muncit cu partenerii sociali, ca să-i sensibilizăm să respecte standardele internaționale în domeniul muncii”, a menționat președintele CNSM.

Cei trei participanți la discuții au decis să facă front comun în promovarea dialogului social.

Ala Lipciu vorbește în detaliu despre realizările OIM împreună cu CNSM într-un interviu publicat în acest număr.

ABONEAZĂ-TE la „VOCEA POPORULUI”

Abonament

1 lună - 17,60 lei; 3 luni - 52,80 lei; 6 luni - 105,60 lei.

Ședință

Partenerii sociali au revenit la masa de dialog, după o lungă pauză

Comisia națională pentru consultări și negocieri colective (CNCNC) s-a întrunit, recent, pentru prima dată în acest an. Reamintim că activitatea comisiei a fost relansată pe 22 decembrie 2021, după o pauză de aproape doi ani. A fost luat însă angajamentul ca de acum înainte partenerii sociali să se întrunească cu regularitate.

În cadrul ședinței de pe 28 ianuarie, s-a vorbit despre examinarea Planului de activitate al CNCNC pentru semestrul I al anului 2022, racordarea cadrului normativ național în domeniul securității și sănătății în muncă la prevederile Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii (OIM), inițierea procesului de ratificare a Convenției OIM nr. 190/2019 privind eliminarea violenței și a hărțuirii la locul de muncă și alte subiecte de interes pentru partenerii sociali.

O atenție aparte a fost acordată chestiunii cu privire la racordarea cadrului normativ național (Legea privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131/2012 și Legea privind Inspectoratul de Stat al Muncii nr. 140/2001) la prevederile Convențiilor OIM nr. 81 privind inspecția muncii în industrie și comerț și nr. 129 privind inspecția muncii în agricultură, prin excluderea Inspectoratului de Stat al Muncii de sub incidența Legii privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător nr. 131/2012.

Contradicții dintre legislația națională și standardele internaționale

La acest subiect, reprezentanții Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova (CNSM) și ai OIM au subliniat că actualul cadru în domeniul funcționării Inspecției de Stat al Muncii nu este racor-

dat la recomandările OIM și la standardele internaționale în domeniul securității în muncă, fapt ce lezează drepturile salariaților și le pune în pericol viața și sănătatea la locul de muncă.

„Sunt un șir de restricții, cum ar fi interdicția efectuării controlului fără notificarea prealabilă, a efectuării controlului mai mult decât o dată pe an, interdicția efectuării controalelor în baza petițiilor anonime, interdicția aplicării sancțiunilor și măsurilor respective în cazul efectuării controalelor în primii trei ani de activitate etc. Este nevoie de a elimina contradicțiile dintre legislația națională și standardele internaționale pentru îmbunătățirea calității și eficienței Inspecției Muncii. Or Inspectoratul de Stat al Muncii este la vârsta de 30 de ani și trebuie să fie modern și în strictă concordanță cu principiile internaționale în acest domeniu”, a menționat Igor Zubcu, președintele CNSM.

Solicitarea CNSM de a înlătura carențele respective este susținută de OIM. În același timp, reprezentanții Guvernului și ai Confederației Naționale a Patronatului din Republica Moldova sunt de părere că acceptarea acestor demersuri va duce la pre-

judicierea intereselor mediului de afaceri. Până la urmă, este necesar să fie găsită o soluție acceptată de toți partenerii sociali.

Toleranță zero față de violență

De asemenea, reprezentanții CNSM au propus să fie examinată chestiunea cu privire la inițierea procesului de ratificare a Convenției OIM nr. 190/2019 privind eliminarea violenței și a hărțuirii la locul de muncă. Respectiva Convenție OIM a fost adoptată la Geneva în 2019. Noua normă internațională a muncii stabilește standarde globale minime pentru crearea unui climat general de toleranță zero față de violență și hărțuire, punând un accent deosebit pe necesitatea de combatere a violenței bazate pe gen.

„Legislația Republicii Moldova recunoaște dreptul persoanelor la demnitate în muncă, inclusiv în Codul muncii. Considerăm drept oportună și emergentă ratificarea Convenției OIM nr.190, astfel încât aceasta să completeze lacunele existente în legislația națională”, a afirmat Igor Zubcu.

În cadrul dezbaterilor, unde au fost expuse diferite viziuni, nu s-a ajuns însă la un consens nici la subiectul dat, acesta urmând a fi examinat pe parcursul acestui an.

Planuri ambițioase pentru anul 2022

Membrii CNCNC au trasat un plan ambițios pentru semestrul I al anului 2022. E vorba de crearea mecanismelor extrajudiciare de soluționare a litigiilor individuale de muncă, modificarea și completarea cadrului legal referitor la minimul de existență, inițierea procesului de ratificare a mai multor Convenții ale OIM, perfecționarea cadrului normativ național privind promovarea dialogului social, a negocierilor colective, a convențiilor colective și a contractelor colective de muncă între sindicate și patronate.

De asemenea, partenerii sociali și-au propus să examineze mersul implementării Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și propunerile de perfecționare a acestuia, mărimea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real, proiectul Convenției colective (nivel național) privind sporurile de compensare pentru munca în condiții nefavorabile, examinarea proiectului Legii privind Casa Socială a Constructorilor, inclusiv mai multe subiecte ce vizează activitatea mediului de afaceri din Republica Moldova.

Comisia națională pentru consultări și negocieri colective și comisiile instituite la nivel de ramură/teritorial reprezintă structuri tripartite autonome de interes public al parteneriatului social, care se întrunesc în scopul consultării și înaintării de propuneri vizând domeniul muncii și problemele social-economice de interes național, de ramură și teritorial, promovarea parteneriatului social la toate nivelurile, asigurarea participării societății civile la promovarea politicilor naționale.

Aniversare

Inspectoratul de Stat al Muncii, 30 de ani de activitate

Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM) a organizat, pe 31 ianuarie, ședința festivă dedicată împlinirii a 30 ani de la înființarea instituției. În cadrul evenimentului, organizat online, au participat reprezentanți ai OIM, ai Guvernului Republicii Moldova, ai CNSM, ai Confederației Naționale a Patronatului, reprezentanți ai mai multor companii, inclusiv parteneri din străinătate ai ISM.

Aceștia au făcut un bilanț al activității și au pus în discuție principalele provocări cu care se confruntă instituția în domeniul respectării actelor normative vizând raporturile de muncă și al securității și sănătății în muncă (SSM) la nivel național, relevă site-ul sindicat.md.

Marcel Spataru, ministrul Muncii și Protecției Sociale, a declarat că și-a propus să consolideze ISM și să intensifice colaborarea cu partenerii sociali în domeniul SSM, pentru a rezolva problemele sistematice care există, legate de munca nedecarată și condițiile de muncă, activități de prevenire a producerii accidentelor de muncă, dar și salarizarea adecvată a inspectorilor de muncă, promovarea unei imagini moderne a instituției, îmbunătățirea indicatorilor în domeniul SSM. Ministrul a comunicat că își dorește să fie îmbunătățit cadrul legal în domeniul SSM, unde există anumite blocaje, care trebuie înlăturate prin dialog cu toate părțile.

În mesajul său de felicitare, Igor Zubcu, președinte al CNSM,

a subliniat rolul și importanța instituției abilitate cu atribuții de control pentru asigurarea respectării prevederilor legislației muncii și protecția salariaților. Liderul sindical a subliniat că, de-a lungul anilor, cele două instituții au dezvoltat relații de colaborare strânsă. Totodată, sindicatele au insistat în ultimii ani în privința revenirii controlului în domeniul securității în muncă la ISM, asigurând integritatea funcțională a acestuia, conform recomandărilor și standardele internaționale. De asemenea, CNSM pledează pentru fortificarea relațiilor de colaborare dintre Inspectoratul de Stat al Muncii și Inspectoratul Muncii al Sindicatelor, pentru a contribui împreună la asigurarea drepturilor salariaților la condiții decente de muncă.

MINISTERUL SĂNĂTĂȚII,
MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
**INSPECTORATUL
DE STAT AL MUNCII**

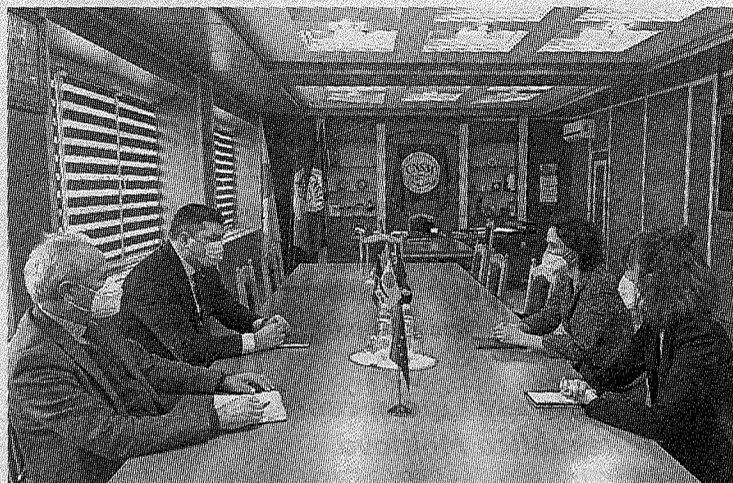
În prezentarea sa, cu prilejul aniversării, Dumitru Stăvilă, director al Inspectoratului de Stat al Muncii, a trecut în revistă cele mai importante evenimente care au marcat activitatea instituției de la înființare până în prezent. „Anii care s-au scurs au fost ani de muncă asiduă care au scos în evidență necesitatea de a aplica soluții și idei noi în domeniul SSM, în conformitate cu standardele internaționale. Protecția sănătății și a vieții la locul de muncă este un indicator important al calității vieții într-o societate. Pe parcursul anilor au fost implementate mai multe

reforme, dar, în special în ultimii ani, au fost înregistrate regresive în domeniul Inspecției Muncii, fiind prejudiciate interesele salariaților. Am reușit însă să revenim la un sistem integrat al Inspecției Muncii, dar mai avem multe de făcut pentru a elimina contradicțiile dintre legislația națională și Directivele UE în domeniul SSM. Mizăm în continuare pe o conlucrare între partenerii sociali pentru a îmbunătăți situația în domeniul SSM”, a conchis Stăvilă.

3 ACTIVITATEA SINDICALĂ

Întrevedere

Igor ZUBCU: „Nu vrem ca sindicatele să fie doar active, ci și participative”

Importanța securității și a sănătății la locul de muncă, reexaminarea cuantumului minim garantat al salariului în sectorul real, începând cu 1 februarie curent, modificările de îmbunătățire a Legii privind exercitarea unor activități necalificate cu caracter ocazional desfășurate de zilieri (Legea zilierilor), dar și ratificarea de către Republica Moldova a Convenției Organizației Internaționale a Muncii (OIM) privind eliminarea violenței și a hărțuirii la locul de muncă au fost câteva dintre temele trecute în revistă și puse în agenda de lucru și colaborare dintre Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) și Fundația „Friedrich Ebert” Moldova („Friedrich Ebert Stiftung” – FES Moldova).

În una din zilele trecute, președintele CNSM, Igor Zubcu, împreună cu Sergiu Sainciuc, vicepreședinte al CNSM, au avut o întrevedere de lucru cu Ana Mihailov, coordonatoarea de programe la FES Moldova. În cadrul discuțiilor, părțile au remarcat caracterul prietenos și constructiv dintre sindicate și FES Moldova în implementarea mai multor proiecte ce vizează teme și probleme sociale de interes comun.

„Sindicatele sunt un partener tradițional al fundației și mă bucur de relația pe care am construit-o de-a lungul anilor. Nu vrem ca sindicatele să fie doar active, ci și participative. Vrem să contribuim la producerea unor schimbări”, a menționat Igor Zubcu.

Sănătatea și securitatea la locul de muncă

Subiectele asupra cărora au convenit părțile să acorde multă atenție în continuare vizează sănătatea și securitatea la locul de muncă, dar și ratificarea de către țara noastră a Convenției OIM privind eliminarea violenței și a hărțuirii la locul de muncă.

„Nu este o convenție care implică intervenții pecuniare din partea partenerilor sociali. Este o convenție care ține de respectarea drepturilor fundamentale ale omului și aceste lucruri nu trebuie să fie supuse negocierilor”, a relevat Igor Zubcu.

În discursul său, Ana Mihailov, coordonatoarea de programe la FES Moldova, a trecut în revistă o parte dintre activitățile fundației, menționând totodată și importanța modificării Legii zilierilor, care le-ar oferi acestora o mai bună protecție.

„Există o inițiativă în acest sens în Parlament și mă bucur că s-au făcut pași concreți. Sperăm ca prin modificările în cauză să rezolvăm măcar parțial problemele acestor categorii de muncitori”, a spus Ana Mihailov.

„Este un subiect destul de important, pentru că sindicatele au avut de fiecare dată o poziție concretă pe marginea acestuia. Acum ne bucurăm faptul că Parlamentul a ajuns la concluzia că legea trebuie să fie modificată și să fie luată în considerație interesele salariaților. El este zilier, dar și un fel de salariat și are nevoie de garanții sociale”, a adăugat Sergiu Sainciuc.

În cadrul discuției, părțile au identificat și alte proiecte sociale, campanii, evenimente, pentru care să-și unească eforturile și să contribuie în comun la soluționarea unor probleme de interes major.

Galina MUNTEANU
Foto de autor

Opinii

Congresul IV al CNSM, evenimentul anului

Cel mai important eveniment din anul acesta va fi, fără îndoială, Congresul IV al CNSM, care urmează să aibă loc în iunie 2022. La acest for se vor da aprecieri evoluției mișcării sindicale, vor fi adoptate documente de bază privind strategia pentru următorii ani, vor fi discutate probleme actuale, stringente.

Am adresat liderilor sindicali ai federațiilor, precum și reprezentanților CNSM în teritoriu, următoarele întrebări:

- ? Ce așteptări aveți de la Congresul IV al CNSM?
- ✓ Ce schimbări ați dori să se producă în viața sindicală și în promovarea drepturilor salariaților, în lupta pentru aceste drepturi?
- ✓ Cum credeți că ar trebui să fie relațiile sindicatelor cu guvernarea și pentru ce forme de cooperare pledați?

Vera PLATON, reprezentant al CNSM în raionul Rezina:

„Avem aceleași scopuri: îmbunătățirea nivelului de trai al angajaților”

Așteptări avem multe. Ca reprezentant al CNSM în raionul Rezina, doresc ca la Congresul IV al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova să fie aleși în organele de conducere ale CNSM personalități, cu care noi, reprezentanții, să putem con-

lucra. În ultimul timp, în teritoriu s-au adunat multe probleme care trebuie soluționate, cum ar fi negocierea Convenției colective la nivel raional, activizarea comisiei de dialog social, care, cu părere de rău, pe parcursul ultimei perioade, timp îndelungat, nu a activat, rămânând nesoluționate un șir de probleme cu care se confruntă membrii de sindicat.

Am dori ca sindicatele să-și mențină pozițiile în dezacord cu amendamentele promovate de ultimele guvernări, prin care se încearcă diminuarea drepturilor sindicaliștilor. Liderii sindicali trebuie să fie protejați prin lege, dacă dorim să avem sindicate puternice, să-i motivăm prin lege, să găsim noi forme de consolidare a

mișcării sindicale, să fie implementat un mecanism de monitorizare a respectării drepturilor de muncă ale membrilor de sindicat

Ar fi nevoie de revitalizarea dialogului social la toate nivelurile. Este un imperativ al timpului: dialogul social și parteneriatul social trebuie să constituie un obiectiv care urmează să fie realizat cu forțe comune. Relațiile dintre sindicate și guvernare trebuie să fie constructive, dialogul social să fie organizat cu regularitate, pentru a se lua decizii importante pentru salariați, întrucât avem aceleași scopuri: îmbunătățirea nivelului de trai al salariaților, membri de sindicat. De aici rezidă și părgھیہ, mijloacele de realizare a obiectivelor.

Valeria TRICOLICI, președintele Federației „MOLDSINDCOOPCOMERT”:

„Promovarea imaginii salariaților, o dovadă a activității sindicale”

În condițiile crizei cauzate de pandemie, atunci când se constată migrarea capitalului, inclusiv a celui uman, atunci când personalul angajat, membrii de sindicat sunt strâns legați de soarta întreprinderii în care își prestează munca, activitatea sindicală la toate nivelurile trebuie să fie transparentă, bazată pe dovezi.

Avem îngrijorări în ceea ce privește condițiile de muncă ale membrilor de sindicat din cauza prevalenței muncii grele, a stresului ridicat, a intensității muncii în cazul implementării noilor tehnologii și digitalizării etc. Aceste evoluții influențează direct situația

lucrătorilor, membri de sindicat. De aici se și conturează așteptările și schimbările care am dori să se producă în viața sindicală.

În primul rând, ca să fie eliminate toate dilemele. Trebuie să fie respectate principiile fundamentale pe care le apară și le promovează sindicatele – democrația, libertatea, solidaritatea, transparența, egalitatea în drepturi și în șanse.

În perioada de criză prin care trecem, se constată că negocierile au devenit mai dificile, că sindicatele la orice nivel obțin cu greu onorarea revendicărilor, fapt care se răsfrânge asupra încrederii pe care o au membrii de sindicat în organele electivă. De aceea, toate acțiunile sindicatelor trebuie să țină seama de apărarea drepturilor economice și sociale, creșterea calității vieții membrilor de sindicat.

Înainte de toate, este vorba de sprijinirea proiectelor de dezvoltare a educației sindicale. Cercetările desfășurate în beneficiul membrilor de sindicat urmează și pe viitor să constituie o prioritate în activitatea sindicală. Să fie utilizate pe larg analizele studiilor și cercetări-

lor, fiind oferite informații relevante pe toate canalele de comunicare disponibile.

O dovadă a activității sindicale la nivel național care trebuie dezvoltată este apărarea și promovarea imaginii publice a salariaților din toate ramurile economiei naționale. De asemenea, ar fi binevenită consultarea publică a salariaților, membri de sindicat, pentru deciziile majore la nivel național.

La nivel național, ne dorim să fie asigurată o libertate de organizare sindicală fără intimidări. Să avem o conlucrare constructivă, în condiții de egalitate cu partenerii sociali, pentru promovarea inițiativelor: orice act legislativ sau normativ să apere drepturile și interesele legitime ale salariaților în parte și ale colectivelor de muncă.

Să monitorizăm respectarea Convențiilor Organizației Internaționale a Muncii ratificate de Parlamentul Republicii Moldova, a Convențiilor colective la nivel național, precum și respectivele acțiuni specifice pentru încurajarea muncii legale și a creșterii veniturilor salariale.

Interviu

Ala LIPCIU: „OIM consideră dialogul social un instrument critic când e vorba de armonizarea intereselor”

În toamna anului 2021, Guvernul Republicii Moldova, Organizația Internațională a Muncii (OIM), Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) și Confederația Națională a Patronatului (CNP) au semnat Memorandumul de Înțelegere pentru implementarea Programului de Țară privind Munca Decentă pentru anii 2021-2024.

Suportul OIM va fi centrat pe crearea de locuri de muncă și angajarea tinerilor, condiții de muncă sigure, respect pentru dreptul la muncă și un dialog social mai bun. Ce alte obiective se mai regăsesc în program, menite să protejeze oamenii muncii? Care este rolul dialogului social, dar și măsurile pe care să le ia Republica Moldova pentru a nu pierde de la un an la altul brațe de muncă.

La acestea, dar și la alte întrebări, am primit răspuns de la Ala Lipciu, coordonatoare națională a Organizației Internaționale a Muncii (OIM) în Republica Moldova.

– Într-adevăr, relativ recent (7 octombrie 2021), Organizația Internațională a Muncii și partenerii constituenți (guvernul, sindicatele și patronatele) au semnat cel de-al cincilea Program de Țară pentru Munca Decentă. Cele trei priorități pe care le menționați mai sus, în ansamblul lor, au drept scop final crearea premiselor pentru o calitate mai bună a vieții lucrătorilor și a familiilor acestora. De comun acord cu semnatarii, am decis alegerea a doar trei priorități pentru a concentra suportul, pentru a putea raporta rezultate clare și pentru a valorifica avantajul comparativ și expertiza tehnică a OIM. Asistența se oferă la nivel de politici, programe, consolidare de capacități pentru instituțiile pieței muncii, dar și suport direct persoanelor vulnerabile pentru acces la ocupare, activități de antreprenariat prin Parteneriate Locale de Ocupare și altele.

Astfel, vom susține elaborarea unui nou program național de ocupare pentru următorii cinci ani, vom asista Agenția Națională de Ocupare a Forței de Muncă să-și îmbunătățească performanța, vom oferi sprijin pentru anticiparea necesarului de calificări și armonizarea competențelor cu necesitățile pieței muncii.

Protecția lucrătorilor cu risc sporit de ocupare informală este și ea pe agenda noastră. Vorbim aici de lucrătorii sezonieri, ocazionali, zilieri etc. Vom veni cu propuneri pentru eventuale scheme de securitate socială atractive pentru aceste grupuri de persoane. De asemenea, vom susține efortul de diminuare a riscurilor de accidente de muncă și boli profesionale în sectoare cu grad de risc sporit.

– Un obiectiv este și îmbunătățirea dialogului social. Guvernul, sindicatele și patronatele sunt unanime când vine vorba despre rolul dialogului social ca și mecanism de suport pentru atingerea obiectivelor enunțate mai sus. Cum este acum și cum îl vedeți în următorii patru ani?

– OIM consideră dialogul social drept instrument critic atunci când vine vorba despre armonizarea intereselor lucrătorilor și ale angajatorilor pentru un venit mai bun,

condiții de muncă sigure, productivitate și calificarea forței de muncă. Negocierea colectivă face și ea parte din acest proces. Aceasta de multe ori se finalizează cu salarii minime la nivel de ramură mai mari decât cele stabilite la nivel național și, respectiv, o protecție mai bună a salariaților din sectorul respectiv.

Ne propunem să consolidăm competențele și performanța Comisiei Naționale de Consultări și Negocieri Colective pentru o mai bună calitate a expertizei și contribuție la deciziile de politică economică și socială cu efecte directe asupra oamenilor și calității vieții acestora.

La nivel de unitate economică, dorim să implementăm practici eficiente de informare și consultare a lucrătorilor cu privire la activitățile economice, strategii de resurse umane, instruirii la locul de muncă etc.

men greu de cuantificat și este foarte complex. Abordarea acestuia presupune un mix de acțiuni, printre care s-ar regăsi modernizarea legislației muncii, transparența sistemelor de pensii, adoptarea sistemelor efective de inspecție (fiscală, de muncă etc.), politici coerente ale salariului minim, limitarea plăților în numerar. Calitatea dialogului social despre care pomenisem mai sus este esențială și ea. Și, nu în ultimul rând, desigur, calitatea guvernării în general.

– De la un an la altul, Republica Moldova devine tot mai depopulată. Respectiv, e lipsă de forță de muncă. În opinia dvs., ce măsuri urgente sunt necesare a fi luate pentru a opri acest exod?

– Într-adevăr, Republica Moldova are câteva caracteristici structurale unice: așe-

sociale. Astfel, competitivitatea economică și transformările structurale sunt limitate. Oamenii pleacă în căutarea de oportunități mai bune și familiile întârzie în a lua decizii cu privire la creșterea numărului de copii. Depopularea duce la declinul forței de muncă. Pe bună dreptate, aceasta înseamnă un risc incomensurabil pentru capacitatea economică a țării.

Măsurile necesare a fi luate țin, printre altele, de consolidarea statului de drept, de eficientizarea instituțiilor acestuia. Investițiile în o mai bună reziliență la schimbările climatice și o mai bună calitate a instituțiilor statului nu mai pot fi amânate. Climatul de afaceri întâmpină multe bariere care trebuie depășite: I) de intrări – acces la finanțare, forța de muncă calificată, calibrare a necesarului de calificări; II) regulatorii și III) infrastructura. O atenție aparte

Organizațiile sindicale și patronale vor fi sprijinite să dezvolte servicii inovative pentru membrii lor, să adopte strategii de atragere de noi membri etc.

– Salariul în plic este problema care afectează cel mai mult economia națională, muncitorii. Se discută de mai mulți ani și totuși, schimbările întârzie. Ce soluții vedeți dumneavoastră?

– Munca nedeclarată și fenomenul salariului în plic este răspândit pe larg, și nu doar în Republica Moldova. Este un fenome-

zarea geografică, evoluțiile demografice și moștenirea unui sistem economic centralizat. Țara este vulnerabilă la șocuri externe și climatice. Creșterea economică, chiar dacă una relativ constantă, de 4-5 procente anual, până la pandemia de Covid-19, nu a reușit să creeze locuri de muncă, în special, la sate, să asigure salarii decente. Fiecare a patra persoană în vârstă de muncă este ocupată în agricultură, sectorul cu cea mai joasă productivitate. Transferul forței de muncă către sectoare cu valoare adăugată înaltă este extrem de lent. Modelul mixt de creștere este bazat pe investiții puține, consum susținut de remiteri și plăți

trebuie acordată și pentru eficientizarea finanțelor publice, care să susțină un nou model de creștere bazat pe producere, inovații, export. O mai bună calitate a serviciilor publice, inclusiv digitalizarea acestora, nu poate fi scoasă din context, în educație, sănătate, protecție socială, transport etc. De asemenea, este important de a încuraja canalizarea remiterilor către activități economice, generatoare de venituri.

– Vă mulțumesc!

Interviu realizat de Galina MUNTEANU

Cvadratura cercului

Omul de alături

Ilie LUPAN

Trăim într-o societate sfâșiată de incertitudini și lupte (unii luptă pentru putere, alții pentru propriul confort, pentru îmbogățire, iar foarte mulți – pentru a supraviețui). Adevărul, trist, e că așa a fost încă din negura vremurilor, așa este și azi, doar că sub alte forme.

O societate în care lipsește dragostea pentru aproapele, care este dominată de violențe verbale, psihologice, de indiferență (care, până la urmă, ucide, precum se știe) nu are un viitor frumos pentru copiii noștri.

Am întâlnit în viață indivizi pentru care scopul scuză orice mijloace, am întâlnit și oameni (e drept, dintre aceștia, mai puțini) care își dau și cămașa de pe ei, își împart ultima bucată de pâine cu cel de alături. De obicei, caracterele se manifestă mai pregnant în situații limită.

Cazuri în care oameni cu suflet mare au salvat semeni de la pieire, pe timp de pace, chiar cu riscuri de moarte, sunt multe, dar nu e neapărat nevoie să devii erou cu prețul propriei vieți. În viața de toate zilele poți demonstra calități umane normale, înălțătoare. Numai prin Unire, Coeziune, Solidaritate, Corectitudine putem construi societatea la care visăm cu toții.

Scriitorul Alexei Marinat mi-a povestit cândva, într-un interviu, cazuri cutremurătoare din anii studenției sale, pe timpul foametei. Se întorsese de la război (în care fusese artilerist) ca un erou. La facultate, avea sarcina de a împărți tichete pentru alimente studenților și profesorilor. Într-o zi, un profesor plângea că și-a pierdut tichetele pentru familie și se temea să meargă acasă. L-a liniștit și i-a dat tichetele salvatoare. I-a ajutat și pe mulți colegi de-ai săi.

Acum, slavă Domnului, nimeni nu moare de foame, dar caracterele ies în vileag oricum, în diferite situații. Unii spun: „Cu acesta nu aș merge în misiune”. Dar mai este o vorbă: „Cu acest om aș merge și până la capătul pământului”. Atitudinea, caracterul fac diferența.

Poetul și filosoful libanez de geniu Khalil Gibran a afirmat (frază atribuită în mod eronat lui J. F. Kennedy): „Nu te întreba ce poate face țara pentru tine, ci întreabă-te ce poți face tu pentru țară!”. Așa e și cu sindicatele: să nu ne întrebăm ce pot face sindicatele pentru noi, ci să ne întrebăm ce putem face noi pentru sindicate ca acestea să devină o forță demnă de luat în seamă, o forță de temut, dacă vreți! În același context, mai zicem: „Nu te întreba ce poate face colegul tău pentru tine, ci întreabă-te ce poți face tu pentru el, omul de alături, ca să-l ajuti, dacă e la ananghie”.

Desemnare

Gheorghe Buruiană e noul președinte al Comisiei de Tineret a CNSM

Gheorghe Buruiană, noul președinte al Comisiei de Tineret din cadrul Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, a condus prima ședință în noua sa calitate, dar și prima din anul 2022 a acestei structuri.

Amintim că Gheorghe Buruiană a fost ales în această funcție în cadrul ședinței Comitetului Confederal din 27 ianuarie 2022, la propunerea președintelui CNSM, Igor Zubcu.

Gheorghe Buruiană nu este nou în rândul sindicatelor, el fiind președinte al Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină și președinte al Comisiei de Tineret din cadrul Federației Sindicale „Sănătatea”, iar acum, și președinte al Comisiei de Tineret a CNSM. Această funcție a devenit vacantă după ce Alexei Pianîh și-a anunțat demisia.

Gheorghe Buruiană a fost prezentat membrilor Comisiei de Tineret de către vicepreședintele CNSM, Petru Chiriac, care și-a dedicat munca și o bună parte din

viată mișcării sindicale. „Ne punem mari speranțe în activitățile pe care le veți organiza în continuare pentru consolidarea sindicatelor din Republica Moldova. Avem încă multe probleme ce țin de îmbunătățirea cadrului legislativ și normativ în domeniul tineretului, depășirea problemelor social-economice, asigurarea tinerilor cu locuri de muncă bine plătite, diminuarea migrației înalte în rândul tinerilor. Aveți toată susținerea conducerii CNSM în activitățile pe care le veți desfășura”, a menționat Petru Chiriac.

Gheorghe Buruiană a vorbit despre importanța consolidării

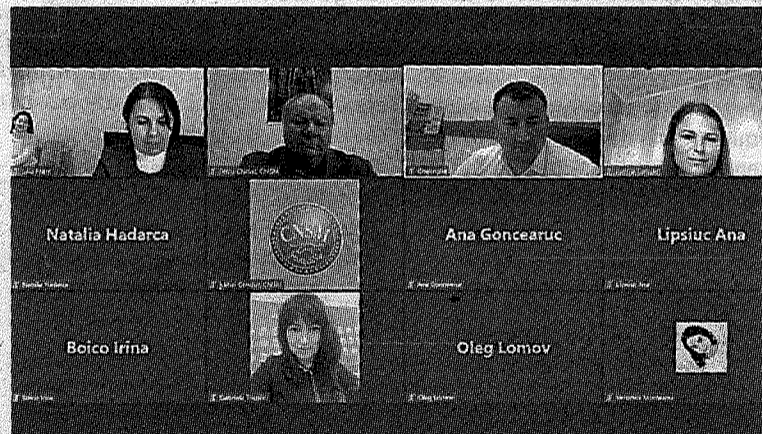
activității Comisiei de Tineret, dezvoltarea de noi parteneriate cu diverse organizații, în special, de tineret. De asemenea, el a atras atenția asupra intensificării procesului de recrutare a tinerilor în rândul sindicatelor, promovarea activităților etc. Apoi a ascultat toate propunerile venite din partea membrilor comisiei.

Fiind la început de an, Comisia de Tineret și-a trasat obiectivele strategice, alegându-și prioritățile în baza propunerilor venite din partea tinerilor sindicaliști, reprezentanți ai centrelor sindicale național-ramurale. Propunerile tinerilor vor fi incluse în planul de activitate al Comisiei de Tineret ce urmează a fi implementat până la Congresul IV al CNSM.

Din Comisia de tineret fac parte tineri sindicaliști, reprezentanți ai fiecărui centru sindical național-ramural, cu vârsta de până la 35 ani, aleși cu mandat pentru o perioadă de doi ani.

Următoarea ședință a Comisiei de Tineret a Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova este programată pentru 4 martie 2022.

Natalia HADÂRCĂ

Scumpiri

„Franzețuța” majorează prețul la pâine

În zilele următoare, SA „Franzețuța” va majora prețurile la tot sortimentul de pâine, cu excepția pâinii sociale.

Potrivit unui comunicat de presă al agenției economice, scumpirea este inevitabilă, întrucât costurile de până acum nu ajung la nivelul cheltuielilor de producere. Producătorul însă nu precizează și cu cât urmează să se majoreze prețul la pâine.

„Prețul pâinii a fost recalculat ținând cont de conjunctura de pe piață la achiziționarea tuturor materiilor prime, de scumpirea gazelor naturale, a carburanților, energiei electrice și va fi afișat de la începutul lunii februarie”, se menționează în document.

Totodată, în legătură cu implementarea noilor tarife la gaze naturale, combustibil și energie electrică, SA „Franzețuța” a decis să

majoreze volumul de producție a pâinii sociale cu 54%, dar fără a modifica prețul final pentru consumatori.

Producătorul de pâine precizează că ultimele scumpiri aplicate de SA „Franzețuța” la unele din produsele sale de panificație au avut loc în anul 2015.

Avertisment

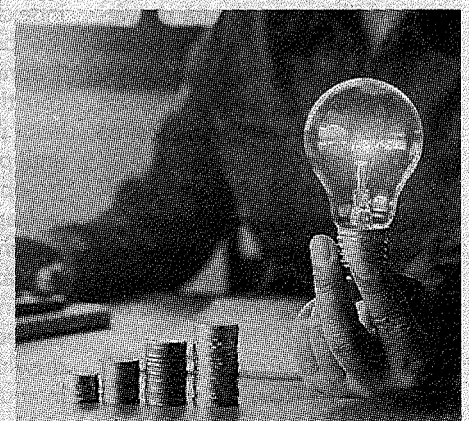
ANRE a decis când se va scumpi energia electrică

Agencia Națională pentru Reglementare în Energetică va decide pe 15 februarie cu cât se va scumpi energia electrică. Anunțul a fost făcut de directorul general al ANRE, Veaceslav Untilă.

Potrivit calculelor Agenției, pentru consumatorii din centrul și din sudul Republicii Moldova, tariful ar urma să crească de la 1 leu și 51 de bani pentru un kilowatt/oră, la 1 leu și 92 de bani.

Asta în timp ce furnizorul care deserveste această zonă a țării a cerut o majorare de până la 2 lei și 79 de bani. În cazul clienților „FEE Nord”, ANRE propune o creștere a tarifului de la 2 lei și 4 bani până la 2 lei și 25 de bani, în timp ce compania din nordul țării a cerut 3 lei și 6 bani.

FEE Nord cât și Premier Energy au cerut scumpirea energiei electrice, motivându-și solicitarea prin majorarea prețului de achiziție.

Economistul

Modificări la legislația asigurărilor sociale și medicale

Ana MOLDOVANU,
consultant superior
în Departamentul
protecție
social-economică
al CNSM

Conform Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489/1999, cu modificările ulterioare, și Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul 2022, nr. 206/2021, în anul 2022:

- fondatori ai întreprinderilor individuale și persoanele fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal, achită taxa fixă anuală în mărime de **12838 de lei** (lunar, câte 1/12 din suma anuală - 1069,83 lei), astfel asigurându-se pentru pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces;

- liber-profesioniștii care practică activități în sectorul justiției achită taxa fixă anuală de **24255 de lei** (lunar, câte 1/12 din suma anuală - 2021,50 lei), astfel asigurându-se pentru toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat;

- titularii patentei de întreprinzător achită taxa fixă anuală de **12838 de lei** (la momentul solicitării sau prelungirii patentei), asigurându-se pentru pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces;

- angajatorul din domeniul transportului rutier de persoane în regim de taxi - pentru persoanele angajate prin contract individual de muncă achită taxa fixă anuală de **12838 de lei** (lunar, câte 1/12 din suma anuală - 1069,83 lei), asigurându-se pentru pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces;

- persoanele fizice care exercită activități în calitate de zilieri achită taxa fixă anuală de **3270 de lei** (lunar, câte 1/12 din suma anuală - 272,50 lei), asigurându-se pentru pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces.

Conform Legii nr. 156/1998 privind sistemul public de pensii, se reexaminează:

- pensiile pentru limită de vârstă ale beneficiarilor de pensii care și-au stabilit dreptul la pensie după 1 ianuarie 1999 și au realizat un stagiul de cotizare după ieșirea la pensie de la 5 la 7 ani;

- pensiile de dizabilitate stabilite până la 1 ianuarie 1999, pentru persoanele care au un stagiul de cotizare după realizarea dreptului la pensie de dizabilitate, de la doi ani.

- se introduce o nouă categorie de pensie - pensia anticipată pentru carieră lungă, care se acor-

dă persoanelor care au realizat o activitate în muncă mai mare decât stagiul necesar prevăzut la pensiile pentru limită de vârstă. Astfel, bărbații se vor putea pensiona anticipat dacă au 39 de ani de stagiul contributiv, iar femeile - 35 de ani și 6 luni (de la 1 iulie 2022 - 36 de ani). În stagiul contributiv respectiv nu se includ perioadele asimilate stagiului contributiv (perioada de îndeplinire a serviciului militar; perioada de îngrijire a unui copil până la vârsta de trei ani; perioada în care asiguratul a beneficiat de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă, de ajutor de șomaj, de alocație pentru integrare sau reintegrare profesională; perioada de îngrijire a unui copil cu dizabilitate severă sub vârsta de 18 ani; perioada de rezidențiat în învățământul post-universitar obligatoriu; perioadele de activitate necontributive în funcția de judecător și procuror de până la 31 decembrie 2005; perioadele până la 1 ianuarie 1999 - de îngrijire a unui invalid de gradul I, a unui copil invalid sub vârsta de 16 ani sau a unei persoane care a depășit vârsta de 75 de ani și studiul în instituțiile de învățământ superior de zi). La data îndeplinirii cumulative a condițiilor pentru acordarea pensiilor pentru limită de vârstă, se acordă în baza cererii, pensie pentru limită de vârstă prin adăugarea perioadelor necontributive asimilate și a celor contributive realizate ulterior.

- Se schimbă mecanismul de indexare și majorare a pensiilor:
  - pensiile se indexează anual la 1 aprilie. Coeficientul de indexare constituie creșterea anuală a indicelui prețurilor de consum pentru anul precedent anului indexării;
  - pensiile se majorează anual, la 1 aprilie, în sumă fixă - o componentă a pensiei, care nu se indexează. Suma fixă se determină prin indexarea cuantumulului pensiei medii cu 50% din creșterea produsului intern brut în termeni reali în anul precedent.

În baza Hotărârii Guvernului

nr. 457/2021 pentru modificarea anexei nr.1 la Regulamentul cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor adresate familiilor cu copii, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1478/2002, începând cu 1 ianuarie 2022, cuantumul indemnizației unice la nașterea copilului constituie **10068 de lei**.

Conform Legii nr.1593/2002 cu privire la mărirea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență, cu modificările ulterioare, și Legii fondurilor asigurării obligatorii de asistență medicală pe anul 2022, nr. 207/2021:

- Prima de asigurare obligatorie de asistență medicală în formă de contribuție procentuală la salariu și la alte recompense este stabilită la nivelul anului 2021 - 9% achitată de către salariat;

- prima de asigurare obligatorie de asistență medicală, calculată în sumă fixă, constituie 4056 de lei.

Până pe 31 martie inclusiv, cetățenii pot beneficia de reduceri în mărime de 50%, 60% sau 75% din valoarea integrală a primei de asigurare:

- proprietarii de terenuri cu destinație agricolă au parte de reduceri de 75% și vor achita **1014 lei**;

- persoanele fizice care desfășoară activități independente în domeniul comerțului cu amănuntul, cu excepția comerțului cu mărfuri supuse accizelor, benefici-

ază de reduceri de 60% și vor plăti **1622,40 lei**;

- fondatorii de întreprindere individuală, deținătorii de patentă, arendașii, arendatorii, persoanele fizice care desfășoară activități în domeniul achizițiilor de produse din fitotehnie și/sau horticultură și/sau de obiecte ale regnului vegetal, zilierii, alți cetățeni care nu sunt angajați și nu sunt asigurați de Guvern, cetățenii străini cu drept de ședere provizorie în R. Moldova vor achita **2028 de lei**, ceea ce reprezintă 50% din prima de asigurare medicală.

Cetățeanul și legea

Rubrica „Cetățeanul și legea” vine în ajutorul cititorului nostru care caută răspunsuri la întrebări de ordin juridic. Continuăm această tradiție pentru ca cititorii care sunt și salariați la diverse întreprinderi să nu se simtă vulnerabili din punct de vedere juridic în fața celor care încearcă să-i manipuleze. La întrebările primite la redacție va răspunde Ion PREGUZA, expert în Departamentul juridic al Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, în fiecare luni și joi de la 14:00 până la 16:00. Ne puteți contacta și la linia fierbinte 0-800-800-20.

Medici decedați în lupta cu Covid-19: indemnizația unică

Vă rog să ne spuneți care este modalitatea de solicitare și acordare a indemnizației unice în mărime de 100.000 de lei, în cazul în care medicul unei policlinici a decedat la locul său de muncă în lupta cu Covid-19?

Anastasia Tcacenco, Bălți

Reglementările principale care vizează procedura privind solicitarea și acordarea indemnizației unice pe care ați indicat-o în adresarea dvs. sunt cuprinse în Legea nr. 69 din 21.05.2020 (Legea nr. 69/2020).

Potrivit prevederilor art. VI secund din Legea nr. 69/2020 (în redacția Legii nr. 169 din 11.11.2021), indemnizația unică în mărime de 100.000 de lei se stabilește pentru personalul implicat nemijlocit în activitățile medicale de combatere a infecției cu Covid-19 și vaccinat împotriva Covid-19 din cadrul instituțiilor medico-sanitare publice de asistență medicală spitalicească, de asistență medicală urgentă prespitalicească, de asistență medicală specializată de ambulatoriu, de asistență medicală primară, din cadrul instituțiilor/subdiviziunilor medicale din subordinea Ministerului Afacerilor Interne, a Ministerului Apărării, a Administrației Naționale a Penitenciarelor și a Serviciului de Informații și Securitate, care a decedat în lupta cu Covid-19.

Această indemnizație se acordă dacă decesul întreținătorului vaccinat împotriva Covid-19 a survenit ca urmare a infecției în cadrul desfășurării nemijlocite a activității medicale în lupta cu Covid-19.

Indemnizația unică se acordă: a) soțului supraviețuitor; b) copiilor până la vârsta de 18 ani sau, dacă își continuă studiile în instituții de învățământ cu frecvență (secundar, mediu de specialitate și superior), până la terminarea acestora, fără a depăși vârsta de 23 de ani; c) unuia dintre părinți, în cazul în care nu sunt urmași specificați la lit. a) și b). Indemnizația se acordă la cererea persoanei care a obținut dreptul la indemnizație, a tutorei (curatorului) acesteia.

”Modul de acordare a indemnizației unice se stabilește de către Guvern

Totodată, art. VI secund alin. (6) din Legea nr. 69/2020 prevede că modul de solicitare și acordare a indemnizației unice se stabilește de către Guvern, iar mai exact - potrivit Regulamentului cu privire la modul de solicitare și acordare a indemnizației unice în cazul personalului decedat în lupta cu Covid-19 din cadrul instituțiilor medico-sanitare publice, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 21/2021 (Regulament).

Prevederile Regulamentului stipulează inclusiv că: indemnizația unică se acordă la cererea persoanei care a obținut dreptul la această indemnizație sau a tutorei (curatorului) acesteia; indemnizația unică se acordă urmașilor, dacă decesul întreținătorului a survenit ca urmare a infecției în cadrul desfășurării nemijlocite a activității medicale în lupta cu Covid-19; cererea pentru stabilirea indemnizației unice se depune de către persoana care a obținut acest drept sau tutorele (curatorul) acesteia, cu prezentarea documentelor confirmative, la instituția medico-sanitară publică sau autoritatea publică în care a activat persoana decedată. Cererea se consideră completă și se acceptă pentru stabilirea indemnizației unice dacă toate actele confirmative au fost prezentate de către solicitant.

La cererea pentru stabilirea indemnizației unice se anexează copiii următoarelor acte: 1) actul de identitate al solicitantului; 2) certificatul de deces al întreținătorului; 3) certificatul constatator de deces (formular 106/e), eliberat de Agenția Națională pentru Sănătate Publică (care confirmă cauza decesului - Covid-19); 4) acte de stare civilă, care adevăresc căsătoria/gradul de rudenie cu decedatul.

Ministerul Sănătății emite ordinul privind acordarea indemnizației unice urmașilor personalului decedat ca urmare a infecției în cadrul desfășurării nemijlocite a activității medicale în lupta cu Covid-19. Indemnizația unică se achită de către instituția medico-sanitară publică sau autoritatea publică solicitantă, în care a activat persoana decedată.

Ședință consultativă

Avizul CNSM la proiectul de lege privind învățământul dual, în dezbatere

Propunerilor înainte de către Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM) pentru definitivarea proiectului de hotărâre în vederea aprobării proiectului de lege cu privire la învățământul dual au fost puse în discuție recent, în cadrul unei ședințe. Aceasta s-a desfășurat în regim online.

Din partea CNSM, la ședința au participat Sergiu Iurcu, șef adjunct al Departamentului protecție social-economică, și Sergiu Morari, consultant principal al CNSM. De asemenea, la ședință au luat parte reprezentanți ai Ministerului Educației și Cercetării, ai Camerei de Comerț și Industrie, dar și reprezentanți ai proiectului „Promovarea învățământului profesional tehnic pentru o economie verde”.

Propunerile sindicatelor

Anterior, CNSM a expedit pe adresa Ministerului Educației și Cercetării mai multe propuneri și obiecții la proiectul de lege menționat, dar nu au fost luate în calcul de către acesta. Ulterior, președintele CNSM, Igor Zubcu, a expedit o scrisoare prin care și-a exprimat acest regret și a cerut ca, până la adoptare, proiectul de lege să fie pus în discuție la una din ședințele Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective.

Propunerile și obiecțiile sindicatelor vizează mai multe articole din acest document, începând cu primul articol și terminând cu 19. În total, peste 20 de propuneri. Acestea se referă la reformularea unor alineate, substituirea unor termeni cu alții, dar și expunerea în altă redacție a unor prevederi, propuneri care, în opinia sindicatelor, ar îmbunătăți acest proiect de lege.

„Am identificat anumite probleme, neclarități, neconcordanță, și astfel am considerat de cuviință să venim cu anumite propuneri. În fine, decizia aparține autorilor, dar nu suntem de acord că marea majoritate a propunerilor erau nefondate, așa cum ni s-a spus anterior. Unele din aceste

propuneri erau simpliste și, luând în considerare că în învățământul dual sunt implicați mai mulți subiecți, am propus o altă redacție”, a menționat Sergiu Morari.

Elev sau salariat?

Au avut loc discuții și pe marginea statutului pe care ar trebui să-l aibă un elev în învățământul dual – cel de salariat sau de elev? Potrivit avizului sindicatelor, statutul juridic și fiscal al elevului în învățământul dual nicidecum nu poate fi asimilat cu statutul juridic al salariatului.

„Am încercat într-un fel să găsim niște reglementări pentru această lege, pentru

că noi încercăm să reglementăm statutul de elev cu cel de salariat. Este ceva nou și, bineînțeles, generează unele neclarități. Într-un fel, ne dorim ca acesta să fie salariat, să aibă anumite atribuții, să primească acea remunerație care i se cuvine, să i se considere stagiul de cotizare la întreprindere, dar, pe de o parte, el este încă elev. Suntem în dilemă și trebuie să găsim acel mijloc de îmbinare a elevului cu salariatul”, a spus, în cadrul dezbaterilor, Sergiu Iurcu.

În final, după mai multe discuții, grupul consultativ a decis să accepte o parte din propunerile sindicatelor. Acestea se referă la unele modificări la art.11 din proiectul de lege, care prevede statutul, drepturile și obligațiile elevului în învățământul dual; la art.19, despre contractul de formare profesională în învățământul dual, dar și la unele din art. 18, care vizează acordul de cooperare în învățământul dual.

La propunerea CNSM, au fost excluse unele alineate, acceptate altele, dar și menținute unele deja existente. Proiectul de hotărâre urmează a fi definitivat și remis spre aprobare.

Învățământul dual a debutat în Republica Moldova în anul 2014. Numărul elevilor în învățământul dual a crescut constant de la un an la altul, de la 153 de elevi în anul de studii 2015-2016 la 1517 elevi în anul de învățământ 2020-2021.

Galina MUNTEANU

Tinere talente

Concurs Federația „SIBA”: au fost distinse 65 de desene ale copiilor

În mod tradițional, în perioada sărbătorilor de iarnă, Federația Sindicatelor Lucrătorilor Instituțiilor Bancare și de Asigurări „SIBA” desfășoară concursul desenelor copiilor angajaților din ramură în scopul susținerii abilităților artistice și aprecierii creativității lor. Biroul Executiv al Federației „SIBA” a făcut bilanțul concursului cu genericul „Farmecul sărbătorilor de iarnă”.

La Concurs au participat 125 de copii cu vârste între trei și 14 ani, care au expedit lucrări efectuate cu creion simplu, creioane colorate, acuarele, carioca, vopsea pe bază de ulei și guașă.

Victor Onici, președintele Federației „SIBA”, a menționat că „copiii de azi sunt generația de mâine. Ei au nevoie de sprijin și susținere, iar pe această cale oferim o platformă de promovare a tinerelor talente”.

În urma evaluării lucrărilor de către o comisie specială, au fost selectați 65 de copii, cărora le-au fost oferite Diplome de participare și certificate cadou „Librarius”.

Cu un premiu special a fost distins președintele Comitetului sindical BC „Victoriabank” SA, Mihai Ciobanu, care a selectat și prezentat cele mai multe lucrări.

Membrii Biroului Executiv al Federației „SIBA” au adus sincere mulțumiri copiilor care au participat la concurs, precum și liderilor de sindicat pentru implicarea și organizarea acestuia.

Cor. VP

Anunț privind inițierea licitației publice

Inspectoratul de poliție Telenesti, desemnat în calitate de autoritate contractantă, anunță concurs pentru adjudecarea serviciilor de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în cadrul procesului contravențional.

Termenul contractului se stabilește pentru o perioadă de 5 ani.

Procedura de selectare a agentului economic se va desfășura prin licitație publică conform Codului civil al RM nr.1107/2002.

Documentația standard poate fi obținută de la Inspectoratul de poliție Telenesti cu sediul în or. Telenesti, str. Dacia 5.

Persoană de contact: Anatolie Stroncea, tel.: 069551263, e-mail.: anatolie.stroncea@igp.gov.md.

Cerințele față de ofertanți/agenții economici și datele care urmează a fi incluse în ofertă, precum și criteriile de eligibilitate și evaluare a ofertelor sunt stabilite în documentația standard.

Ofertele elaborate în corespundere cu documentația standard vor fi depuse până la data de 22/02/2022, ora 10.00, la adresa juridică a Inspectoratului de poliție Telenesti.

Ofertele vor fi deschise la sediul Inspectoratului de poliție Telenesti, la data de 22/02/2022, ora 10.00.

Rezultatele concursului vor fi anunțate în termen de trei zile lucrătoare de la data semnării procesului-verbal de către Grupul de lucru pentru adjudecarea serviciilor de ridicare, transportare, depozitare și restituire a mijloacelor de transport în procesul de constatare a contravențiilor conform necesităților subdiviziunilor Poliției din subordinea Inspectoratului General al Poliției.

Evenimente culturale

Ziua lui Caragiale, la „Satiricus”

La 30 ianuarie s-au împlinit 170 de ani de la nașterea celui mai mare dramaturg român, Ion Luca Caragiale. Tot în acest an, pe 9 iunie, vom marca și 110 ani de la trecerea sa în eternitate. Cu acest prilej, Teatrul Național „Satiricus Ion Luca Caragiale” a organizat, pe 30 ianuarie, un eveniment de omagiere a cunoscutului dramaturg român cu genericul „Ziua lui Caragiale”.

În cadrul evenimentului, a fost lansată o ediție în două volume, „I.L. Caragiale. Opere”, îngrijită de profesorul universitar, doctor habilitat Cătălin Bordeianu care a susținut o prelegere.

Creația marelui dramaturg român a fost omagiată și de alte personalități ale culturii naționale prezente la eveniment: academicianul Mihai Cimpoi, scriitoarea Maria Pilchin, criticul de artă Larisa Ungureanu ș. a.

Poeții satirici Gheorghe Bălci și Ion Diviza au delectat publicul cu un recital de epigrame. În încheierea evenimentului, trupa „Satiricus” a jucat spectacolul după piesa „O scrisoare pierdută”.

Teatrul „Satiricus” este unicul din întreg arealul românesc care a pus în scenă toate cele cinci piese caragiale, în cadrul proiectului „Integrala Caragiale”.

Cor. VP

„Meșteșuguri la superlativ din Japonia”, la Muzeul Național de Artă

La Muzeul Național de Artă al Moldovei se află în plină desfășurare expoziția cu genericul „Meșteșuguri la superlativ din Japonia”. Evenimentul este organizat în parteneriat cu Ambasada Japoniei în Republica Moldova și cu o fundație japoneză.

„Meșteșuguri la superlativ din Japonia” și-a început de mult călătoria prin lume. A fost deja prezentată în Germania, Spania, Marea Britanie, România, Rusia, iar acum a ajuns și în Republica Moldova.

Expoziția prezintă 38 de koge (produse de artizanat) din secolul 19 până în prezent și este constituită din lucrările a 12 artiști contemporani și a trei din perioada Meiji (23 octombrie 1868 – 30 iulie 1912). Elementul central al expoziției este Vasul cu desen floral, realizat în secolul 19, în epoca Meiji, perioadă de înflorire a artei japoneze.

Prezent la manifestare, ambasadorul Japoniei la Chișinău, Yoshihiro Katayama, a menționat că expoziția marchează împlinirea a 30 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice moldo-nipone. „Și în perioada veche,

și în perioada contemporană, există spiritul japonez de a crea ceva bun, ceva interesant, de aceea, eu aș dori ca mai mulți moldoveni să vină să vadă această expoziție”, a declarat Yoshihiro Katayama.

„Ne bucurăm că Republica Moldova, prin Ambasada de la Chișinău a Japoniei, a reușit să aducă această expoziție, care leagă tradiția cu arta contemporană”, a menționat Tudor Zbirnea, directorul Muzeului Național de Artă.

Potrivit scriitorului Alexandru Cordonianu, „în toate meșteșugurile pe care le practicăm, japonezii vor să atingă perfecțiunea. Este un lucru de care civilizația modernă cam uită și ne pare foarte bine că Japonia ne amintește continuu”.

Expoziția „Meșteșuguri la superlativ din Japonia” poate fi vizitată la Muzeul Național de Artă al Moldovei până pe 6 martie.

Cor. VP

Afiș cultural

CONCERTE

4 februarie
Sala cu Orgă – O seară în armonii rusești – 18.00

5 februarie
Sala cu Orgă – Vioara... o broderie pe pânza sufletului – 17.00

TEATRU

4 februarie
Satiricus „I. L. Caragiale” – „Doctor de femei” – 18.30

Teatrul „A. P. Cehov” – „Nopti de dragoste” – 18.30

5 februarie
Satiricus „I. L. Caragiale” – „Bună dimineața, tătice!” – 18.30

Teatrul Geneza Art – „De vorbă cu Emma” – 19.00
Teatrul „A. P. Cehov” – „Tort pentru Napoleon” – 18.30

6 februarie
Satiricus „I. L. Caragiale” – „Ciuleandra” – 18.30
Teatrul „A. P. Cehov” – „Pășind printre nori” – 18.30
Teatrul Geneza Art – „TOC” – 19.00

Horoscopul săptămânii

BERBEC

Veți avea nenumărate ocazii de a vă petrece timpul liber în compania prietenilor, ceea ce vă va ajuta să vă relaxați. Din păcate, proiectele pentru timpul liber vă vor fi date peste cap și acest lucru v-ar putea aduce discuții cu partenerul de suflet.

TAUR

Veți avea parte de multă muncă și de stres. Vă veți implica în activități diverse și vă veți izbi de tot felul de obstacole. Din fericire, perseverența de care dispuneți vă va ajuta să vă descurcați. Nu este un moment favorabil pentru a face investiții mari.

GEMENI

Ar fi bine să vă puneți în ordine prioritățile și să nu vă ocupați de mai multe probleme odată. Interesul pentru chestiunile sentimentale va fi foarte mare, mai ales că și dvs. sunteți ceva mai sensibil. Veți dori mai multă stabilitate în viața sentimentală, dar nu va va fi ușor.

RAC

Este posibil să cunoașteți o persoană care vă va entuziasma. Nevoia dvs. de stabilitate în plan afectiv vă poate face să luați decizii care se vor dovedi în scurt timp constructive. Inițiativele din domeniul casnic se vor bucura de aprecierea familiei. Nu dați curs pornirilor impulsive.

LEU

Nu duceți lipsă de energie, dar ar fi bine să nu vă implicați în mai multe activități odată, căci nu veți reuși. Atenție la regimul alimentar, deoarece ați putea avea probleme cu aparatul digestiv. Atât dvs., cât și partenerul de cuplu, veți avea o săptămână destul de obositoare.

FECIOARĂ

La slujbă este posibil să aveți parte de un succes mai puțin așteptat. Unul dintre proiectele dvs. ar putea fi pus în practică datorită sprijinului primit de la o persoană cu funcție înaltă. Relația cu colaboratorii s-ar putea deteriora, așa că este de preferat să vă descurcați de unul singur.

BALANȚĂ

Relația cu partenerul de suflet nu evoluează chiar așa cum vă doriți. Dacă ați fi mai înțelegător, ar fi mai bine pentru toată lumea. Orice controversă poate genera o adevărată furtună în viața dvs. sentimentală. Pe cât e posibil, evitați să dați curs manifestărilor de gelozie.

SCORPION

La serviciu ați putea face unele mici schimbări care vă vor ajuta să fiți mai eficient. N-ar fi exclus nici să vi se doteze biroul cu tehnică modernă. Relația cu superiorii ierarhici se va dovedi dificilă, deoarece aceștia vor părea că nu observă eforturile pe care le faceți.

SĂGETĂTOR

Este o perioadă bună pentru a vă consolida relația de dragoste. Timpul pe care îl veți petrece împreună cu ființa iubită vă va da ocazia amândurora să îmbinați plăcutul cu utilul. N-ar fi exclus ca partenerul să aibă unele controverse cu rudele apropiate și ar fi bine să-i temperați pornirile.

CAPRICORN

În familie vor fi câteva evenimente care vă vor absorbi toate gândurile. Dacă doriți să faceți o schimbare în cămin, veți primi sprijinul prietenilor, dar rudele apropiate se vor dovedi mai conservatoare. Ar fi bine să nu încercați să vă impuneți punctele de vedere.

VĂRSĂTOR

O persoană importantă vă va aduce la cunoștință o veste care vă va pune pe gânduri. Nu veți fi într-o formă nemaipomenită. Aveți tendința de a vă enerva din orice, ceea ce vă va împiedica să realizați ce v-ați propus. Un program echilibrat vă va ajuta să faceți față provocărilor.

PEȘTI

Sunteți dinamic și dornic să vă implicați în activități noi, care vă dă ocazia să vă puneți ideile în practică. Din păcate, aveți tendința de a vă încălca agenda de lucru și asta poate genera stres. Ar fi de dorit să nu vă lăsați dus de val și să vă feriți de efort exagerat. Puteți avea încredere în judecata dvs.

VOCEA POPORULUI

Ziarul este înregistrat la Camera înregistrării de stat, numărul de înregistrare: 1004600040498 din 25.07.1995

Indice de abonare: 67798

Fondator:

Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova

www.vocea.md
info@vocea.md
Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din RM sau direct în redacție.

Redactor-șef:
Ilie LUPAN,
tel.: 069006556

Secretar de redacție:
Anatol FIȘER,
tel.: 068571475

Contabil-șef: Svetlana BĂLAN,
tel.: 069511960

Redactori:
Natalia HADĂRCĂ,
tel.: 069610372

Galina MUNTEANU,
tel.: 069916236

Redactor-stilizator:
Anghelina DUDULICA

Fotoreporter:
Nicolae BÎNZARI

Tehnoredactor:
Sergiu BĂLTAĞA

Dezvoltator web:
Alexei OVCINICOV

Colegiul redacțional:

Ilie Lupan;
Mihail Hincu;
Elizaveta Iurcu;
Margareta Strestian;
Nadejda Lavric;
Angela Otean;
Tatiana Marian.

Adresa redacției: Republica Moldova, mun. Chișinău, str. 31 August 1989, 129, et. IX.

Tipar: „Edit Tipar Grup” SRL
str. Feredeului 4, mun. Chișinău.

Com. 89